

การศึกษาเพื่อหาเอกลักษณ์และคุณค่าของชุมชนเก่าบริเวณวัดศรีคุณเมือง วัดศรีเมือง และวัดลำดวนจังหวัดหนองคาย

THE STUDY FOR IDENTITY AND VALUE FINDING OF THE OLD COMMUNITY AREA, SRIKHUNMUANG TEMPLE, SRIMUANG TEMPLE AND LUMDUAN TEMPLE, NONG KHAI PROVINCE

นพทาว วรธนวิภา บุณกระจำไพฑูริย์

กลุ่มวิชาประวัติศาสตร์และกฤตศิลป์ ภาควิชาสถาปัตยกรรมศาสตร์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทคัดย่อ

ย่านชุมชนเก่าถนนมีชัยตั้งอยู่ในเขตเทศบาลจังหวัดหนองคาย ด้วยลักษณะของพื้นที่ที่ทอดยาวขนานไปตามลำน้ำโขง จึงทำให้เป็นพื้นที่ที่รวมกลุ่มของกิจกรรมการค้าขายแลกเปลี่ยนสินค้า ศูนย์กลางทางด้านการค้าและการคมนาคมทางน้ำที่สำคัญมาแต่ครั้งอดีต มีการก่อตั้งเป็นกลุ่มอาคารมากมายขนานไปกับริมแม่น้ำ สภาพพื้นที่ที่เป็นเอกลักษณ์ทำให้มีประเพณี และวิถีชีวิตที่สัมพันธ์กับลำน้ำ จนเป็นผลทำให้เกิดย่านการค้า เศรษฐกิจ ประเพณี วัฒนธรรม วิถีชีวิต และรูปแบบสถาปัตยกรรม การสำรวจย่านชุมชนในปัจจุบันพบว่า อาคารโบราณ เรือนแถวไม้ มีจำนวนลดน้อยลงส่งผลให้รูปแบบสถาปัตยกรรมเก่าเริ่มสูญหายและเกิดรูปแบบสถาปัตยกรรมสมัยใหม่เข้ามาแทนที่ และจากลักษณะวิถีชีวิตที่เปลี่ยนแปลงของสังคมในปัจจุบัน จึงทำให้พื้นที่ทำกิจกรรมต่างๆของชุมชนในบริเวณวัดหรือศาสนสถานบางแห่งหายไป

ในการศึกษาประวัติศาสตร์ และวิเคราะห์เอกลักษณ์ของชุมชนได้เลือกตัวอย่างย่านชุมชนเก่าบริเวณวัดศรีคุณเมือง วัดศรีเมือง และวัดลำดวน จังหวัดหนองคายเป็นกรณีศึกษาในการวิเคราะห์ เพื่อหาเอกลักษณ์และคุณค่าของชุมชนในพื้นที่ศึกษา โดยศึกษาข้อมูลจากวิวัฒนาการทางประวัติศาสตร์ วิวัฒนาการในการตั้งถิ่นฐานจากอดีตสู่ปัจจุบัน ร่วมกับการสัมภาษณ์ผู้มีบทบาทสำคัญของชุมชน ในเชิงลึก ทั้งด้านสังคม วัฒนธรรม ประเพณี และวิถีชีวิต ผลจากการศึกษาพบว่า ย่านชุมชนเก่ามีคุณค่าทั้งทางด้านประวัติศาสตร์ ด้านสังคม ด้านวัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่น และด้านสถาปัตยกรรม ดังนั้นเพื่อเป็นการอนุรักษ์คุณค่าทั้ง 4 ด้านให้คงไว้ จึงควรมีการจัดส่งเสริมกิจกรรมให้สอดคล้องต่อคุณค่าที่ได้รับจากการศึกษาวิจัย

Abstract

The "Meechai Road" old community is located in the Muang Nong Khai municipality, Nong Khai province. In the past, it used to be an important commercial and waterway transportation centre. Together with its site, along the Mekong River, create the uniqueness for this area and affect the people's life style, tradition, culture and architecture. Most of the buildings there are irreplaceable wooden row-houses. At present, the ancient buildings and wooden row-house of the old community on the Mee Chai road are disappearing. The old buildings are replaced by the modern design. The area for conducting any community's activities at the temple or sacred places is also gradually vanishing because of the people's life in the modern society.